

چشم‌انداز بازار جهانی نفت در سال ۲۰۱۹

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۶۲۰۹

دی‌ماه ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	مقدمه.....
۲	وضعیت کنونی و گذشته قیمت نفت.....
۳	وضعیت اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹.....
۴	وضعیت عرضه و تقاضای جهانی نفت.....
۵	پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط سازمان اوپک.....
۷	پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط آژانس بین‌المللی انرژی.....
۹	پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط اداره اطلاعات انرژی آمریکا.....
۱۱	وضعیت ذخیره‌سازی‌های تجاری و دولتی.....
۱۲	تصمیمات اوپک در بازار.....
۱۳	اثر توافق اجلاس ۱۷۵ تولید کنندگان اوپک و غیر اوپک بر بازار نفت.....
۱۳	تولید نفت آمریکا.....
۱۵	از سرگیری یا افزایش تولید در مناطقی که تولید آنها به طور برنامه‌ریزی نشده، قطع شده یا کاهش یافته است.....
۱۷	نقش ریسک‌های ژئوپلیتیک.....
۱۷	چشم‌انداز قیمت نفت در سال ۲۰۱۹.....
۱۹	چشم‌انداز صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۹.....
۲۱	مهم‌ترین مقاصد صادراتی نفت ایران.....
۲۳	چشم‌انداز صادرات و درآمدهای نفتی ایران در سال ۲۰۱۹.....
۲۳	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۲۴	منابع و مأخذ.....

چشم‌انداز بازار جهانی نفت در سال ۲۰۱۹

چکیده

نوسانات متعدد بازار نفت در سال‌های اخیر به حدی بوده که پیش‌بینی‌های سازمان‌ها و نهادهای مختلف را با نااطمینانی همراه ساخته است. طی سال‌های ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۶ قیمت جهانی نفت روند کاهشی و در سال ۲۰۱۷ روند آرام رو به افزایش به خود گرفت. اهمیت بررسی چشم‌انداز بازار نفت برای کشورهای وابسته به درآمدهای نفتی تا حد بسیاری در برنامه‌ریزی‌های مالی و اقتصادی مطرح است و عمده این کشورها، بودجه‌ریزی کلان سال‌های آتی خود را با پیش‌بینی و برآورد عرضه و تقاضا و قیمت جهانی نفت هماهنگ می‌کنند. بررسی عوامل اثرگذار بر بازار نفت نظیر رشد اقتصاد جهانی و میزان عرضه و تقاضا نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۹ با در نظر گرفتن نااطمینانی‌ها در سطح تولید و مصرف جهانی نفت، قیمت نفت برنت کم‌تر از سال ۲۰۱۸ باشد.

با وجود این، بازار جهانی نفت همواره در حال تغییر است و عوامل ژئوپلیتیکی و عواملی نظیر مطرح شدن توافق اوپک و غیراوپک به کاهش تولید و رویکرد واردکنندگان نفت ایران پس از تحریم ماه نوامبر و از سوی دیگر، نوسانات رشد اقتصاد جهانی به ویژه در هند و چین، می‌توانند بر شدت این نااطمینانی‌ها بیفزایند.

مقدمه

در چند سال گذشته قیمت نفت دارای نوسانات زیادی بوده است. در سال ۲۰۱۶ متوسط قیمت روزانه برنت بین ۲۶ تا ۵۵ دلار در بشکه و در سال ۲۰۱۷ بین ۴۴ تا ۶۴ دلار در بشکه نوسان داشته است. دلیل این نوسانات تأثیر مجموعه‌ای از عوامل مختلف بنیادی و غیربنیادی بر قیمت نفت است. از این رو پیش‌بینی دقیق آن بسیار مشکل و از عدم اطمینان بالا برخوردار است. اما از آنجا که چشم‌انداز قیمت نفت برای برنامه‌ریزی‌های اقتصادی به خصوص در کشورهای وابسته به درآمدهای نفتی دارای اهمیت بسزایی است، در این گزارش تلاش شده ضمن بررسی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت، تصویری از چشم‌انداز قیمت‌های نفت در سال ۲۰۱۹ ارائه شود.

وضعیت کنونی و گذشته قیمت نفت

طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ متوسط سالیانه قیمت نفت روندی کاهشی داشته، در این میان، بیش‌ترین کاهش مربوط به سال ۲۰۱۵ بود که متوسط قیمت برنت موعدهار با ۴۷ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۵۲/۴۱ دلار در بشکه رسید. در سال ۲۰۱۶ نیز متوسط قیمت این نفت شاخص ۴۳/۶۹ دلار در بشکه بود که در سطحی ۱۶/۶ درصد کم‌تر از سال ۲۰۱۵ قرار گرفت. اما در سال ۲۰۱۷ قیمت روندی صعودی به خود گرفت و متوسط آن به ۵۴/۱۷ دلار در بشکه رسید که ۲۳/۸ درصد بیش‌تر از سال ۲۰۱۶ بود. متوسط قیمت نفت برنت در ده ماهه نخست سال ۲۰۱۸ حدود ۷۲/۹۷ دلار در بشکه بود که ۳۴/۷ درصد بالاتر از متوسط سال ۲۰۱۷ قرار داشته است. در جدول ۱، روند تغییرات قیمت نفت برنت در سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸ ارائه شده است.

جدول ۱. قیمت نفت برنت موعدهار از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸

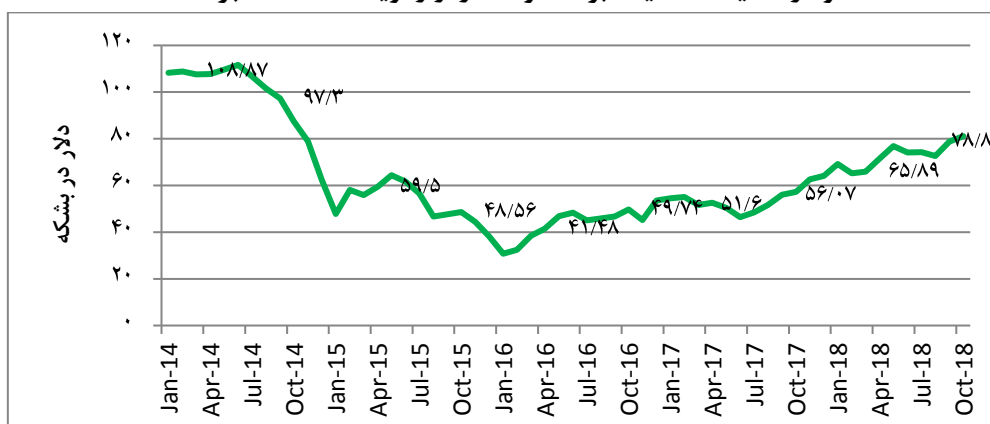
سال	قیمت (دلار در بشکه)	تغییرات (درصد)	سال	قیمت (دلار در بشکه)	تغییرات (درصد)
۲۰۰۷	۷۲/۵۵	۱۱/۳	۲۰۱۳	۱۰۸/۶۲	-۲/۷
۲۰۰۸	۹۷/۳۷	۳۴/۲	۲۰۱۴	۹۹/۰۸	-۸/۸
۲۰۰۹	۶۱/۶۸	-۳۶/۷	۲۰۱۵	۵۲/۴۱	-۴۷/۱
۲۰۱۰	۷۹/۶	۲۹/۱	۲۰۱۶	۴۳/۷۶	-۱۶/۵
۲۰۱۱	۱۱۱/۳۶	۳۹/۹	۲۰۱۷	۵۴/۱۷	۲۳/۸
۲۰۱۲	۱۱۱/۶۲	۰/۲	۲۰۱۸	۷۲/۹۷	۳۴/۷

توضیح: متوسط ده ماهه نخست سال ۲۰۱۸ به عنوان متوسط قیمت نفت در سال ۲۰۱۸ در نظر گرفته شده است.

قیمت نفت برنت از ۱۰۶/۶۴ دلار در بشکه در ژوئیه ۲۰۱۴ به ۳۰/۷۵ دلار در بشکه در ژانویه ۲۰۱۶ کاهش یافت، ولی از ژانویه ۲۰۱۶ و بعد از توافق کشورهای اوپک و برخی تولیدکنندگان نفت غیراوپک برای تنظیم بازار و کاهش تولید به میزان ۱/۸ میلیون بشکه در روز، قیمت‌ها روندی صعودی به خود گرفت و در فوریه ۲۰۱۷ به ۵۵/۰۶ دلار در بشکه رسید. قیمت نفت طی ماه‌های مارس، آوریل، می و ژوئن ۲۰۱۷ مجدداً روندی کاهشی را طی کرد و متوسط آن در ژوئن ۲۰۱۷ به ۴۶/۴۲ دلار در بشکه رسید که پایین‌ترین سطح قیمت ماهیانه در سال ۲۰۱۷ است. قیمت برنت از ژوئن ۲۰۱۷ همراه با نوساناتی روند صعودی داشته و در اکتبر ۲۰۱۸ به ۸۱/۱۲ دلار در بشکه رسید (نمودار ۱).

نمودار ۱. قیمت ماهیانه برنت موعددار از ژانویه ۲۰۱۴ تا اکتبر ۲۰۱۸

Source: Oil price.com

عمدتاً نااطمینانی‌ها به نوسانات قیمت در بازار نفت منجر می‌شود که تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل بنیادین و غیربنیادین است. بنابراین، در ادامه، ابتدا و به اجمال مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت بررسی شده و سپس، تصویری از پیش‌بینی قیمت‌های نفت برای سال ۲۰۱۹ ارائه شده است.

وضعیت اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹

بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، متوسط نرخ رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۸ همانند سال ۲۰۱۷ برابر با ۳/۷ خواهد بود. بر اساس پیش‌بینی این سازمان، متوسط نرخ رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹ نیز ۳/۷ درصد باشد. در مقابل دبیرخانه اوپک در آخرین گزارش خود متوسط نرخ رشد اقتصادی جهان را برای سال ۲۰۱۸ به مقدار ۳/۷ درصد برآورد کرده که ۰/۱ درصد کمتر از سال ۲۰۱۷ است و برای سال ۲۰۱۹ نیز پیش‌بینی کرده که رشد اقتصاد جهانی با ۰/۱ درصد کاهش به ۳/۶ درصد برسد. سازمان OECD نیز در آخرین گزارش خود برآورد کرده که نرخ رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۸ در سطح ۳/۷ درصد بوده که ۰/۱ بالاتر از سال ۲۰۱۷ است و برای سال ۲۰۱۹ نیز در همین سطح ۳/۷ درصد باشد (جدول ۲). البته نااطمینانی‌های زیادی در مورد نرخ رشد اقتصاد جهانی از جمله جنگ تجاری چین و آمریکا و بالا رفتن سطح قیمت‌های نفت و احتمال تأثیر منفی آن بر نرخ رشد اقتصادی جهان وجود دارد که ممکن است نرخ رشد اقتصادی جهان و به تبع آن تقاضا برای نفت را تحت تأثیر قرار دهد.

جدول ۲. نرخ رشد اقتصادی جهان در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۹ (درصد)

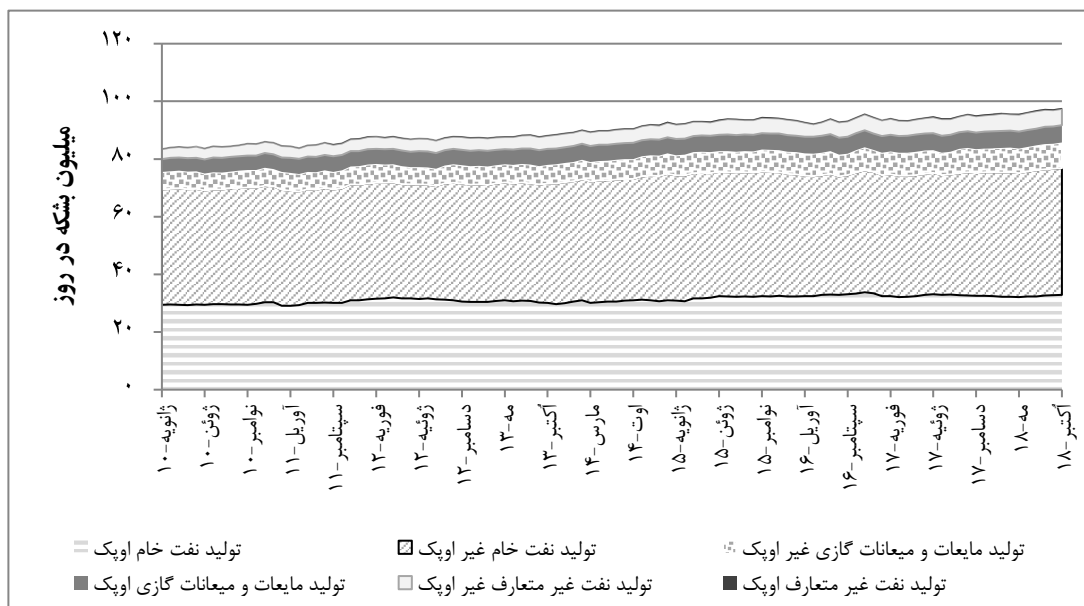
شرح	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
صندوق بین‌المللی پول	۳/۳	۳/۷	۳/۷	۳/۷
دبیرخانه اوپک	۳/۱	۳/۸	۳/۷	۳/۶
OECD	۳/۱	۳/۶	۳/۷	۳/۷

Source: OECD Interim Economic Outlook Forecasts, September 2018 and IMF, World Economic Outlook, October 2018 and OPEC, Oil Market Report, Oct 2018.

وضعیت عرضه و تقاضای جهانی نفت

در چند سال گذشته عرضه جهانی نفت همراه با نوساناتی روند صعودی داشته است (نمودار ۲). در سال ۲۰۱۰ کل تولید جهانی نفت شامل نفت خام، مایعات و میعانات گازی و نفت‌های غیرمتعارف ۸۴/۴۳ میلیون بشکه بود که در سال ۲۰۱۸ (متوسط ده ماه نخست سال) به ۹۶/۴۳ میلیون بشکه در روز رسید، از این مقدار تولید نفت خام اوپک ۳۲/۴۴، تولید نفت خام غیر اوپک ۴۳/۳۶، تولید مایعات و میعانات گازی غیر اوپک ۸/۵۹، تولید مایعات و میعانات گازی اوپک ۵/۹۰، تولید نفت غیرمتعارف غیر اوپک ۵/۸۴ و تولید نفت غیرمتعارف اوپک ۰/۲۹ میلیون بشکه در روز بوده است. به عدد فوق حدود ۲/۳ میلیون بشکه در روز مازاد پالایشی اضافه می‌شود و در مجموع در ده ماه نخست سال ۲۰۱۸ متوسط عرضه جهانی نفت ۹۸/۷۳ میلیون بشکه در روز بوده است.

نمودار ۲. عرضه جهانی نفت از ژانویه ۲۰۱۰ تا اکتبر ۲۰۱۸

مأخذ: اوپک.

پیش‌بینی می‌شود روند رشد عرضه در فصل چهارم ۲۰۱۸ و همچنین سال ۲۰۱۹ ادامه یابد. البته مقدار رشد آن به شرایط بازار و توان تولید کشورهای تولیدکننده در غیر اوپک و اوپک بستگی خواهد داشت. مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر قیمت نفت، وضعیت عرضه و تقاضا در بازار است. از این‌رو در این بخش وضعیت کلی عرضه و تقاضا بر اساس برآوردهای سه مرجع معتبر بین‌المللی یعنی سازمان اوپک، آژانس بین‌المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا بررسی شده است.

پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط سازمان اوپک

بر اساس برآورد ماهنامه بازار نفت دبیرخانه اوپک (اکتبر ۲۰۱۸)، تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۷ حدود ۱/۶ میلیون بشکه در روز افزایش یافت و به ۹۷/۳ میلیون بشکه در روز رسید. این سازمان برآورد کرده که متوسط رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز باشد. از سوی دیگر عرضه نفت تولیدکنندگان غیر اوپک (که در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ از رشد بالایی برخوردار بود)، در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال قبل، کاهش یافت. بر اساس برآوردهای سازمان اوپک، متوسط رشد عرضه کشورهای تولیدکننده نفت غیر اوپک در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به ترتیب ۲/۳ و ۱/۶ میلیون بشکه در روز بود و در سال ۲۰۱۶ نه تنها رشدی نداشت، بلکه به طور متوسط ۸۰۰ هزار بشکه در روز نیز کاهش یافت. شایان توجه است که افزایش متوسط عرضه نفت غیر اوپک در سال ۲۰۱۷ نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۹۰۰ هزار بشکه در روز برآورد شده است. انتظار می‌رود متوسط عرضه غیر اوپک در سال ۲۰۱۸، حدود ۲/۲ میلیون بشکه در روز و عرضه میعانات و مایعات گازی اوپک ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد. بنابراین تقاضای نفت اوپک از ۳۳/۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۷ به ۳۲/۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۸ کاهش خواهد یافت.

جدول ۳. پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۸ بر اساس برآوردهای اوپک

(میلیون بشکه در روز)

تغییرات ۲۰۱۸ نسبت به ۲۰۱۷	۲۰۱۸	فصل چهارم ۲۰۱۸	فصل سوم ۲۰۱۸	فصل دوم ۲۰۱۸	فصل اول ۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	شرح
۱/۵	۹۸/۸	۱۰۰/۱	۹۹/۴	۹۷/۹	۹۷/۸	۹۷/۳	۹۵/۶	تقاضای جهانی
۲/۲	۵۹/۸	۶۰/۶	۵۹/۹	۵۹/۵	۵۹/۱	۵۷/۶	۵۶/۷	عرضه غیر اوپک
۰/۱	۶/۴	۶/۴	۶/۴	۶/۳	۶/۳	۶/۲	۶/۲	عرضه مایعات گازی، میعانات و نفت غیر متعارف اوپک
۲/۳	۶۶/۱	۶۷/۰	۶۶/۳	۶۵/۸	۶۵/۴	۶۳/۸	۶۲/۸	کل عرضه به غیر از تولید نفت خام اوپک
-۰/۸	۳۲/۷	۳۳/۱	۳۳/۱	۳۲/۱	۳۲/۴	۳۳/۵	۳۲/۸	تقاضای نفت اوپک Call on Opec

مأخذ: سازمان اوپک، ماهنامه بازار نفت، اکتبر ۲۰۱۸.

پیش‌بینی می‌شود، رشد تقاضای جهانی در سال ۲۰۱۹ به مقدار ۱/۴ میلیون بشکه در روز (۱۰۰ هزار بشکه در روز) کمتر از سال ۲۰۱۸ خواهد بود و رشد عرضه غیراوپک ۲/۱ میلیون بشکه در روز و عرضه میعانات و مایعات گازی اوپک ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد. بنابراین تقاضای نفت اوپک از ۳۲/۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۸ به ۳۱/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ تقلیل خواهد یافت. این در حالی است که سطح کنونی تولید اوپک ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز است (جدول ۴).

جدول ۴. پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۹ بر اساس برآوردهای اوپک

(میلیون بشکه در روز)

تغییرات ۲۰۱۹ نسبت به ۲۰۱۸	۲۰۱۹	فصل چهارم ۲۰۱۹	فصل سوم ۲۰۱۹	فصل دوم ۲۰۱۹	فصل اول ۲۰۱۹	۲۰۱۸	شرح
۱/۴	۱۰۰/۲	۱۰۱/۵	۱۰۰/۷	۹۹/۲	۹۹/۲	۹۸/۸	تقاضای جهانی
۲/۱	۶۱/۹	۶۳/۳	۶۲/۱	۶۱/۰	۶۱/۲	۵۹/۸	عرضه غیر اوپک
۰/۱	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۶/۴	۶/۴	عرضه مایعات گازی، میعانات و نفت غیرمتعارف اوپک
۲/۲	۶۸/۴	۶۹/۸	۶۸/۵	۶۷/۵	۶۷/۶	۶۶/۱	کل عرضه به غیر از تولید نفت خام اوپک
-۰/۹	۳۱/۸	۳۱/۷	۳۲/۲	۳۱/۷	۳۱/۵	۳۲/۷	تقاضای نفت اوپک

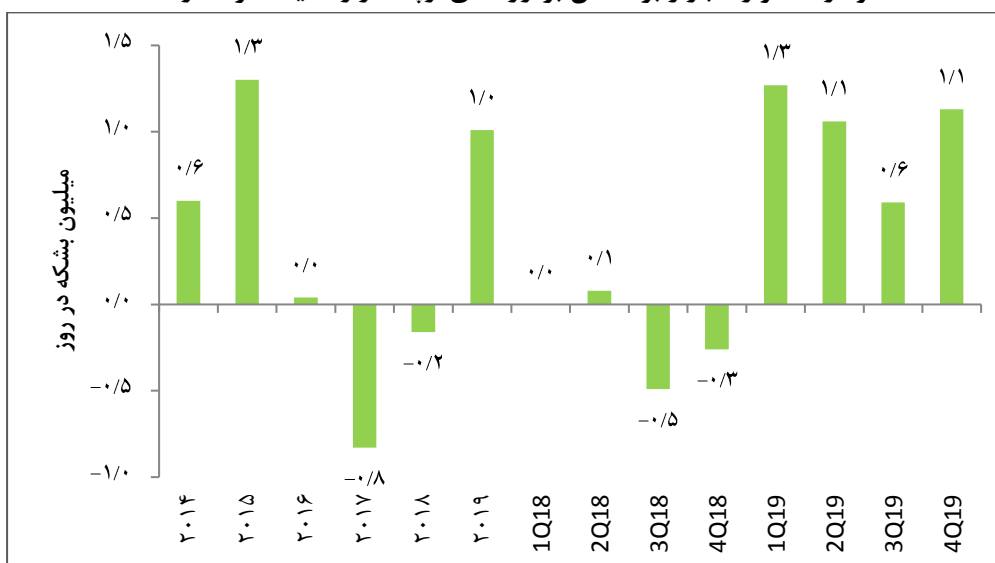
مأخذ: سازمان اوپک، ماهنامه بازار نفت، اکتبر ۲۰۱۸.

تحلیل برآوردهای سازمان اوپک از منظر، وضعیت عرضه و تقاضا نشان می‌دهد که به دلیل رشد بالاتر عرضه غیراوپک به ویژه در آمریکا، کانادا، برزیل، روسیه و قزاقستان و عدم رشد بالای تقاضای جهانی، رشد عرضه بیش از تقاضا بوده و در سال ۲۰۱۹ بازار با مازاد عرضه مواجه خواهد شد. بر اساس برآوردهای سازمان اوپک، در سال ۲۰۱۵ حدود ۱/۳ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه نفت در بازار وجود داشت. در سال ۲۰۱۶ حجم مازاد عرضه در بازار کاهش یافت و به کم‌تر از ۱۰۰ هزار بشکه در روز رسید و در سال ۲۰۱۷ بازار به طور متوسط با حدود ۸۰۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه مواجه بود. بر اساس برآوردهای اوپک از وضعیت عرضه و تقاضا و سطح تولید اوپک، طی فصل اول و دوم سال ۲۰۱۸ بازار در شرایط تعادل قرار داشت و در فصل سوم با ۵۰۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه مواجه شد. در صورتی که اوپک همین سطح تولید را حفظ کند،^۱ در فصل چهارم ۲۰۱۸ با ۳۰۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه مواجه خواهد بود. برای سال ۲۰۱۹ پیش‌بینی می‌شود بازار مجدداً به طور متوسط با یک میلیون بشکه در روز مازاد عرضه مواجه شود و موازنه بازار برای فصول اول، دوم، سوم و چهارم ۲۰۱۹ به ترتیب ۱/۱، ۰/۶ و ۱/۱ میلیون بشکه در روز مثبت خواهد بود (نمودار ۳).

۱. تولید اوپک در سپتامبر ۲۰۱۸ بر اساس متوسط برآورد منابع ثانویه ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز بوده است.

نمودار ۳. موازنه بازار بر اساس برآوردهای اوپک از وضعیت عرضه و تقاضا

مأخذ: محاسبات نویسنده بر اساس ماهنامه بازار نفت اوپک در اکتبر ۲۰۱۸.

پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط آژانس بین‌المللی انرژی

برآورد آژانس بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد که تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ به ترتیب حدود ۱/۱ و ۱/۵ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است. از سوی دیگر عرضه غیراوپک که در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ از رشد بالایی برخوردار بود، در سال ۲۰۱۶ کاهش یافت. بر اساس برآوردهای آژانس بین‌المللی انرژی، افزایش عرضه نفت غیراوپک در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به ترتیب ۲/۵ و ۱/۵ میلیون بشکه در روز بود. برآورد آژانس حاکی از آن است که عرضه تولیدکنندگان غیراوپک در سال ۲۰۱۷ نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۹۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته است.

بر اساس پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی، سال ۲۰۱۸ تقاضای جهانی نفت ۱/۳ میلیون بشکه در روز رشد داشته و به ۹۹/۲ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. از طرف دیگر، عرضه غیراوپک ۲/۲ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت. بنابراین، تقاضای نفت اوپک از ۳۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۷ به ۳۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۸ کاهش خواهد یافت (جدول ۵).

جدول ۵. پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۸ بر اساس برآوردهای آژانس بین‌المللی انرژی (میلیون بشکه در روز)

تغییرات ۲۰۱۸ نسبت به ۲۰۱۷	۲۰۱۸	فصل چهارم ۲۰۱۸	فصل سوم ۲۰۱۸	فصل دوم ۲۰۱۸	فصل اول ۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	شرح
۱/۳	۹۹/۲	۱۰۰/۲	۹۹/۸	۹۸/۵	۹۸/۲	۹۷/۹	۹۶/۴	تقاضای جهانی
۲/۲	۶۰/۲	۶۰/۷	۶۰/۸	۶۰	۵۹/۱	۵۸	۵۷/۱	عرضه غیراوپک
۰/۱	۷	۷	۷	۶/۹	۶/۹	۶/۹	۶/۸	عرضه مایعانات گازی، مایعانات و نفت غیرمتعارف اوپک
۲/۳	۶۷/۲	۶۷/۷	۶۷/۸	۶۶/۹	۶۶	۶۴/۹	۶۳/۹	کل عرضه به غیر از تولید نفت خام اوپک
-۱/۰	۳۲	۳۲/۴	۳۲	۳۱/۵	۳۲/۲	۳۳	۳۲/۴	تقاضا برای نفت اوپک

مأخذ: آژانس بین‌المللی انرژی، ماهنامه بازار نفت، اکتبر ۲۰۱۸.

پیش‌بینی می‌شود رشد تقاضای جهانی در سال ۲۰۱۹ به مقدار ۱/۳ میلیون بشکه در روز باشد و رشد عرضه غیراوپک ۱/۷ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. بنابراین تقاضای نفت اوپک از ۳۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۸ به ۳۱/۶ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ کاهش خواهد یافت. این در حالی است که سطح کنونی تولید اوپک ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز است. در جدول ۶ میزان عرضه و تقاضای پیش‌بینی شده نفت در سال ۲۰۱۹ و محاسبه تغییرات نسبت به سال ۲۰۱۸ ارائه شده است.

جدول ۶. پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۹ بر اساس برآوردهای آژانس بین‌المللی انرژی (میلیون بشکه در روز)

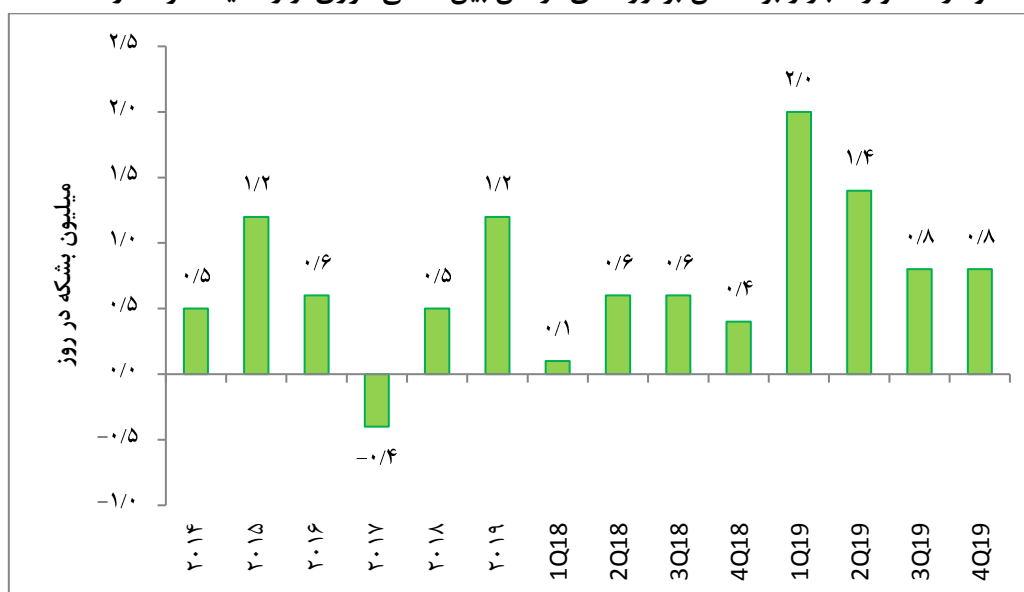
تغییرات ۲۰۱۹ نسبت به ۲۰۱۸	۲۰۱۹	فصل چهارم ۲۰۱۹	فصل سوم ۲۰۱۹	فصل دوم ۲۰۱۹	فصل اول ۲۰۱۹	۲۰۱۸	شرح
۱/۳	۱۰۰/۵	۱۰۱/۶	۱۰۱/۳	۱۰۰/۲	۹۸/۹	۹۹/۲	تقاضای جهانی
۱/۷	۶۱/۹	۶۲/۶	۶۲/۳	۶۱/۸	۶۱/۱	۶۰/۲	عرضه غیراوپک
۰/۰	۷	۷	۷	۷	۷	۷	عرضه مایعانات گازی، مایعانات و نفت غیرمتعارف اوپک
۱/۷	۶۸/۹	۶۹/۶	۶۹/۳	۶۸/۸	۶۸/۱	۶۷/۲	کل عرضه به غیر از تولید نفت خام اوپک
-۰/۴	۳۱/۶	۳۲	۳۲	۳۱/۴	۳۰/۸	۳۲	تقاضای نفت اوپک

مأخذ: همان.

پیش‌بینی‌های ارائه شده توسط آژانس بین‌المللی انرژی نیز نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۹ رشد عرضه بیش‌تر از رشد تقاضا خواهد بود. بر اساس برآوردهای آژانس، در سال ۲۰۱۵، حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه نفت در بازار وجود داشت و در سال ۲۰۱۶ حجم مازاد عرضه در بازار کاهش یافت و به ۶۰۰ هزار بشکه در روز رسید. بر این اساس در سال ۲۰۱۷ بازار به طور متوسط با حدود ۴۰۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه مواجه بود. بر اساس برآوردهای آژانس از وضعیت عرضه و تقاضا و سطح تولید اوپک، طی فصول اول، دوم و سوم سال ۲۰۱۸ بازار به ترتیب با ۰/۱، ۰/۶ و ۰/۶ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه مواجه بود و در صورتی که اوپک همین سطح تولید را حفظ کند،^۱ در فصل چهارم با ۴۰۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه مواجه خواهد بود. برای سال ۲۰۱۹ پیش‌بینی می‌شود بازار مجدداً به طور متوسط با ۱/۲ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه مواجه شود و موازنه بازار برای فصول اول، دوم، سوم و چهارم ۲۰۱۹ به ترتیب ۲، ۱/۴، ۰/۸ و ۰/۸ میلیون بشکه در روز خواهد بود (نمودار ۴).

نمودار ۴. موازنه بازار بر اساس برآوردهای آژانس بین‌المللی انرژی از وضعیت عرضه و تقاضا

مأخذ: محاسبات نویسنده بر اساس ماهنامه بازار نفت آژانس بین‌المللی انرژی در اکتبر ۲۰۱۸.

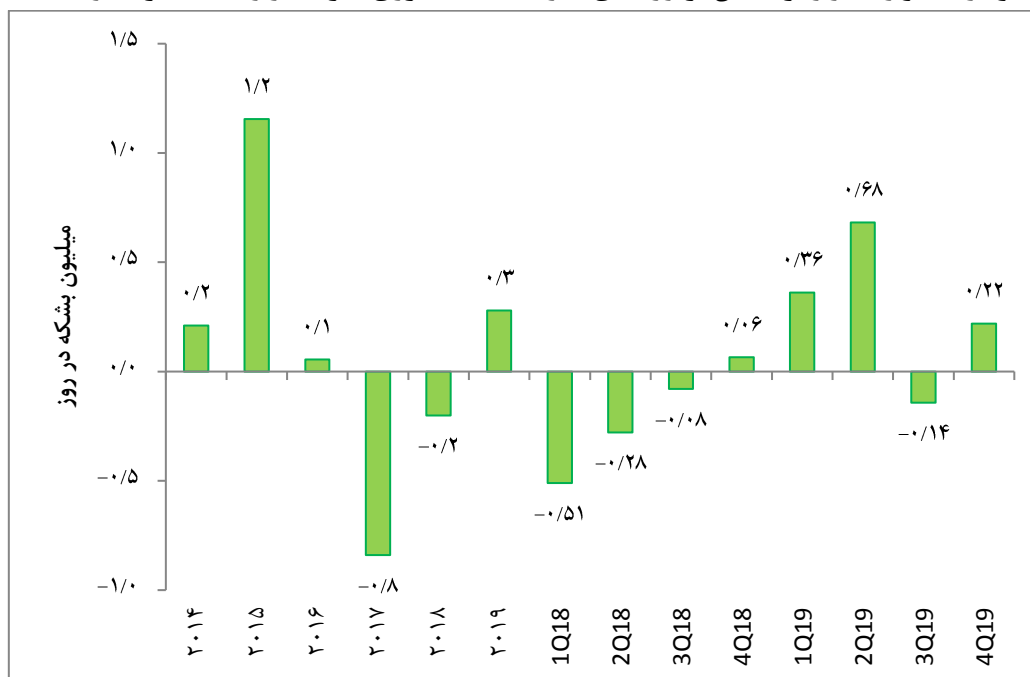
پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط اداره اطلاعات انرژی آمریکا

بر اساس برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۷ حدود ۱/۶ میلیون بشکه در روز افزایش یافته و رشد تقاضا در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ نیز حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز خواهد بود که ۱۰۰ هزار بشکه در روز کم‌تر از سال ۲۰۱۷ برآورد شده است. بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات

۱. تولید اوپک در سپتامبر ۲۰۱۸ بر اساس متوسط برآورد آژانس بین‌المللی انرژی ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز بوده است.

انرژی آمریکا، در فصل اول، دوم و سوم ۲۰۱۸ به ترتیب ۵۱۰، ۲۸۰ و ۸۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه در بازار وجود داشته است، اما در فصل چهارم ۲۰۱۸ حدود ۶۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه در بازار موجود خواهد بود. بر اساس برآورد این نهاد، در سال ۲۰۱۹، بازار به طور متوسط با ۳۰۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه مواجه باشد و موازنه بازار برای فصول اول، دوم، سوم و چهارم ۲۰۱۹ به ترتیب ۳۶۰، ۶۸۰، ۱۴۰- و ۲۲۰ هزار بشکه در روز خواهد بود (نمودار ۵).

نمودار ۵. موازنه بازار بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا از وضعیت عرضه و تقاضا

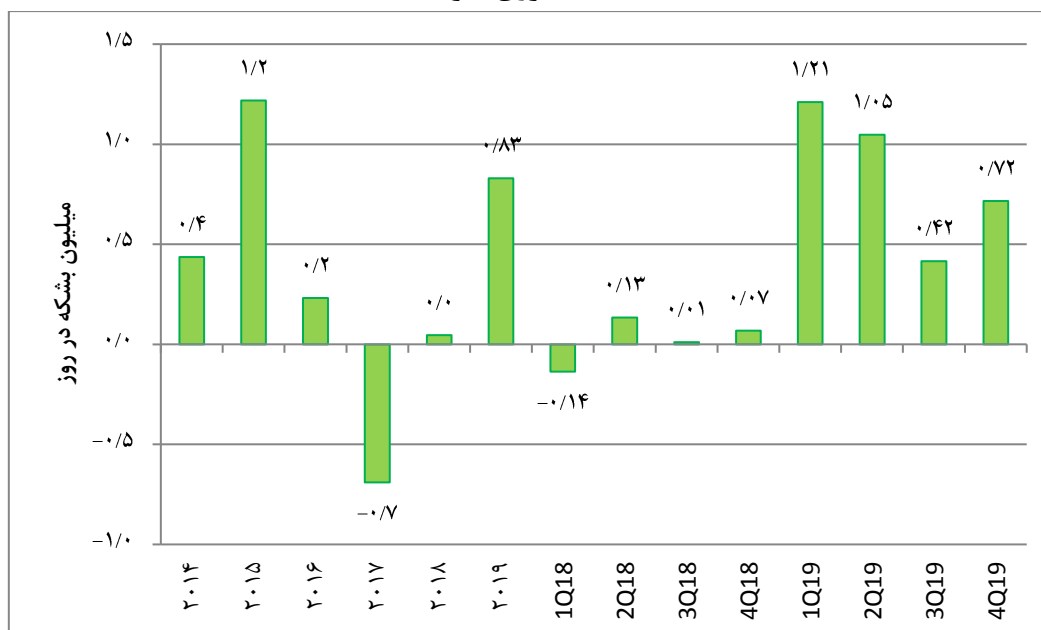
Source: EIA, Short-Term Energy Outlook, October 2018.

موازنه بازار بر اساس متوسط برآوردهای سه مرجع اوپک، آژانس بین‌المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا

بر اساس متوسط برآوردهای سازمان اوپک، آژانس بین‌المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا، بازار جهانی نفت در فصل اول ۲۰۱۸ با ۱۴۰ هزار بشکه در روز کمبود عرضه مواجه بوده و در فصل دوم ۱۳۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه در بازار موجود بوده است. در فصل سوم در وضعیت تعادل قرار داشته است، اما در فصول چهارم ۲۰۱۸ بازار با ۷۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه مواجه خواهد بود. متوسط برآوردهای سه نهاد مذکور نشان می‌دهد که در طی سال ۲۰۱۹ حجم مازاد عرضه در بازار افزایش خواهد یافت. بر این اساس بازار نفت در فصول اول، دوم، سوم و چهارم ۲۰۱۹ به ترتیب با ۱/۳۱۰، ۱/۰۵۰، ۰/۴۲۰ و ۰/۷۲۰ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه مواجه خواهد بود (نمودار ۶).

نمودار ۶. موازنه بازار بر اساس متوسط برآوردهای سه مرجع اوپک، آژانس بین‌المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا

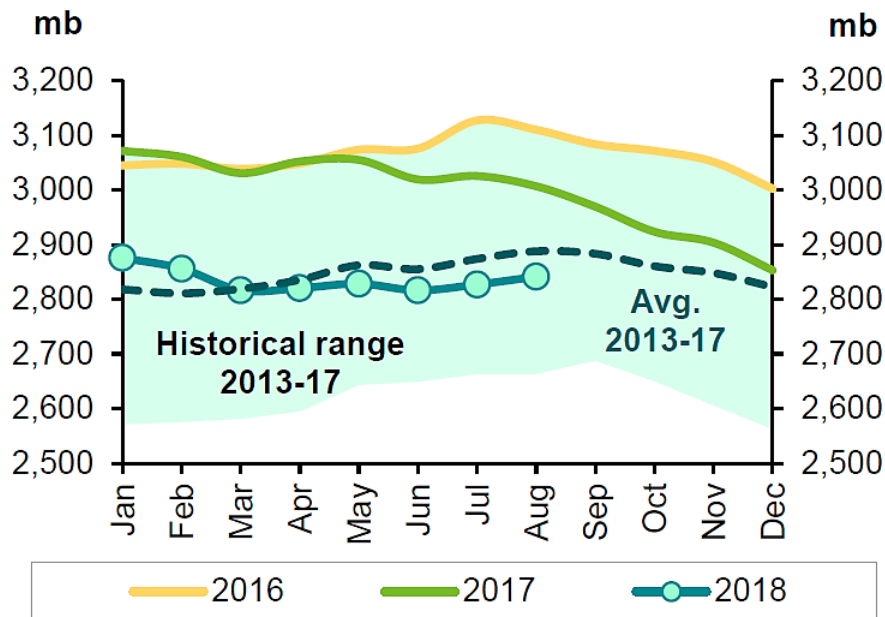
مأخذ: محاسبات نویسنده.

به طور کلی برآوردهای فوق حاکی از آن است که در صورتی که وضعیت عرضه در سطح کنونی باقی بماند ما شاهد تضعیف سطح قیمت‌های نفت خواهیم بود و تولیدکنندگان اوپک برای جلوگیری از کاهش سطح قیمت نفت باید تولید خود را کاهش دهند و از طرف دیگر این وضعیت به دولت آمریکا این امکان را می‌دهد که به واردکنندگان نفت ایران برای کاهش واردات نفت از ایران فشار بیشتری را وارد کند.

وضعیت ذخیره‌سازی‌های تجاری و دولتی

سطح ذخیره‌سازی‌های تجاری یکی از عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت است. به دلیل وجود مزاد عرضه در طی سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ سطح ذخیره‌سازی‌ها افزایش یافت و به بالاتر از متوسط پنج سال اخیر خود رسید اما از اواسط سال ۲۰۱۶ مجموع ذخیره‌سازی‌های تجاری نفت کشورهای عضو OECD روندی نزولی را تجربه کرده است. این ذخیره‌سازی‌ها در آگوست ۲۰۱۸ در سطح ۲۸۴۱ میلیون بشکه بود که ۱۶۵ میلیون بشکه کم‌تر از سطح آن در سال گذشته در همین مقطع زمانی و ۴۷ میلیون بشکه پایین‌تر از متوسط پنج سال گذشته بوده است.

نمودار ۷. سطح ذخیره‌سازی‌های تجاری کشورهای OECD

مأخذ: سازمان اوپک، ماهنامه بازار نفت، اکتبر ۲۰۱۸.

علاوه بر این در ماه آگوست ۲۰۱۸ سطح ذخیره‌سازی‌های دولتی یا استراتژیک در کشورهای OECD به مقدار ۱۵۸۲ میلیون بشکه بود که از این مقدار ۶۶۰ میلیون بشکه مربوط به کشور آمریکا بود.

تصمیمات اوپک در بازار

طی سالیان گذشته، تصمیمات اوپک یکی از عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت بوده است. بعد از کاهش شدید قیمت نفت در سال‌های ۲۰۱۴، ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶، در اواخر سال ۲۰۱۶ تولیدکنندگان اوپک با همکاری برخی تولیدکنندگان غیر اوپک تصمیم گرفتند که برای ایجاد توازن در بازار ۱/۸ میلیون بشکه در روز تولید خود را کاهش دهند. این تصمیم از ابتدای ژانویه ۲۰۱۷ به اجرا درآمد و پایبندی بالای تولیدکنندگان به تصمیم اتخاذ شده، باعث تقویت قیمت نفت شد. در اجلاس ۱۷۴ اوپک که ۲۲ ژوئن ۲۰۱۸ برگزار شد، تولیدکنندگان توافق کردند که توافق انجام شده در اجلاس ۱۷۱ که در اجلاس گذشته تا پایان سال ۲۰۱۸ تمدید شده بود ادامه یابد، اما چون سطح کاهش تولید اعضا بیش از مقدار توافق شده بود و در ماه می ۲۰۱۸ پایبندی ۱۵۲ درصد بود، اعضا توافق کردند که سطح تولید را افزایش داده و پایبندی را به ۱۰۰ درصد برسانند. از این رو برخی اعضای اوپک نظیر عربستان، امارات و کویت سطح تولید خود را افزایش دادند که با همراهی برخی تولیدکنندگان غیر اوپک نظیر روسیه و قزاقستان همراه بود، این اقدام باعث ایجاد مازاد عرضه در بازار شد و در مدت کوتاهی باعث سقوط ۲۰ دلاری در قیمت نفت شد.

اثر توافق اجلاس ۱۷۵ تولید کنندگان اوپک و غیراوپک بر بازار نفت

در اجلاس ۱۷۴ اوپک که ۲۲ ژوئن ۲۰۱۸ برگزار شد، تولیدکنندگان توافق کردند که سطح تولید را افزایش داده و پایبندی را به ۱۰۰ درصد برسانند. از این رو برخی اعضای اوپک نظیر عربستان، امارات و کویت سطح تولید خود را افزایش دادند که با همراهی برخی تولیدکنندگان غیراوپک نظیر روسیه و قزاقستان همراه بود و از طرف دیگر دولت آمریکا به برخی از واردکنندگان نفت ایران معافیت اعطا کرد. از این رو برآورد شد که بازار با مزاد عرضه مواجه شده و در صورت ادامه این شرایط، بازار در نیمه اول سال ۲۰۱۹ نیز با مزاد عرضه مواجه خواهد بود. این مسئله باعث شد که قیمت نفت به سطحی کم‌تر از ۶۰ دلار در بشکه برسد. از این رو تولیدکنندگان اوپکی با همکاری برخی تولیدکنندگان غیراوپک در اجلاس ۱۷۵ این سازمان تصمیم گرفتند که نسبت به سطح تولید اکتبر ۲۰۱۹ تولید خود را برای یک دوره ۶ ماهه به مقدار ۱/۲ میلیون بشکه در روز کاهش دهند. سهم اوپک از کاهش تولید ۸۰۰ هزار بشکه در روز اعلام شد، البته بنا بر اعلام دبیرکل اوپک، کشورهای ایران، ونزوئلا و لیبی از این تصمیم استثناء شده‌اند. بر این اساس سطح تولید اوپک باید از ۳۲/۹۴ میلیون بشکه در روز در اکتبر ۲۰۱۸ به ۳۲/۱۴ میلیون بشکه در روز در ژانویه ۲۰۱۹ کاهش یابد و تولیدکنندگان غیراوپک نیز باید ۴۰۰ هزار بشکه در روز تولید خود را کاهش دهند که حدود نیمی از آن را روسیه متقبل شده است. این کاهش تقریباً معادل مزاد عرضه پیش‌بینی شده در بازار برای فصل اول و دوم ۲۰۱۹ است. مضافاً اینکه دولت کانادا نیز، تولیدکنندگان نفت منطقه آلبرتا را این کشور را ملزم به کاهش تولید به مقدار ۳۲۵ هزار بشکه در روز از ابتدای ژانویه ۲۰۱۹ کرده است که باعث عرضه نفت کم‌تری به بازار به خصوص بازار آمریکا خواهد شد. توافق انجام شده باعث شد قیمت برنت بلافاصله به سطحی بالاتر از ۶۰ دلار در بشکه برسد و در صورت پایبندی تولیدکنندگان به توافق، خواهد توانست قیمت برنت را در محدوده ۶۰ تا ۷۰ دلار در بشکه حفظ کند.

تولید نفت آمریکا

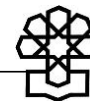
سطح تولید نفت آمریکا یکی از عوامل مهم تأثیرگذار بر قیمت نفت است و میزان رشد آن در سال ۲۰۱۹ یکی از عوامل تعیین‌کننده سطح قیمت نفت خواهد بود. کل تولید سوخت‌های مایع در آمریکا شامل نفت خام، مایعات و میعانات گازی و سوخت‌های زیستی از سال ۲۰۰۹ روند صعودی به خود گرفته است. تا قبل از این تاریخ روند تولید برای چند سال ثابت و در سطح ۷/۵ میلیون بشکه در روز بود. اگر چه در دوره زمانی آوریل ۲۰۱۵ تا سپتامبر ۲۰۱۶ به دلیل کاهش شدید قیمت نفت روند نزولی به خود گرفت اما مجدداً روند صعودی یافت و در سپتامبر ۲۰۱۸ کل تولید سوخت‌های مایع در آمریکا شامل نفت خام،

مایعات و میعانات گازی و سوخت‌های زیستی به مقدار ۱۶/۵۹۷ میلیون بشکه در روز بود که شامل ۱۰/۹۱ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۴/۴۳۹ میلیون بشکه در روز مایعات و میعانات گازی و ۱/۲۴۸ میلیون بشکه در روز سوخت‌های زیستی شامل بیواتانول و بیودیزل بود. نفت خام شامل ۶/۲۱ میلیون بشکه نفت شیل و ۴/۷۰ میلیون بشکه در روز نفت خام متعارف بوده است. در روند تولید سوخت‌های مایع در آمریکا، نفت شیل از اهمیت بیش‌تری برخوردار است و به دلیل هزینه تولید بالاتر آن نسبت به نفت خام‌های متعارف، حساسیت بیش‌تری به قیمت نفت دارد. بین سپتامبر ۲۰۱۶ تا سپتامبر ۲۰۱۸ تولید نفت خام به طور متوسط ۲/۳۶ میلیون بشکه در روز افزایش یافت که سهم نفت خام‌های متعارف ۲۷۰ هزار بشکه در روز و سهم نفت شیل ۲/۰۹ میلیون بشکه در روز بوده است و دلیل اصلی آن افزایش قیمت نفت و اقتصادی شدن پروژه‌های بیش‌تری در بخش نفت شیل آمریکا بوده است.

در مورد هزینه تولید نفت شیل سطوح قیمتی مختلفی توسط کارشناسان و مؤسسات نفتی ذکر شده است، اما نکته قابل توجه سیر نزولی آن در چند سال گذشته است. بر اساس آخرین ارقامی که توسط شرکت نروژی راستاد انرژی منتشر شده، در سال ۲۰۱۶ متوسط هزینه سر به سری تولید نفت شیل در آمریکا ۳۵ دلار در بشکه بوده است که ۲۷ درصد نسبت به سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است. در سال ۲۰۱۲ متوسط هزینه سر به سری تولید نفت شیل در آمریکا ۷۳/۷ دلار در بشکه بود که تا سال ۲۰۱۶ حدود ۵۳ درصد کاهش یافته است. شرکت راستاد انرژی برآورد کرده است که در سال ۲۰۱۷ متوسط هزینه سر به سری تولید نفت شیل در آمریکا ۳۷ دلار در بشکه بوده که پایین‌تر از سطح کنونی قیمت‌های نفت است، اما نسبت به سال ۲۰۱۶ افزایش یافته است. البته ذکر این نکته ضروری است که هزینه سر به سری تولید نفت شیل آمریکا در میدان‌های مختلف، متفاوت است و پایین‌ترین نرخ مربوط به میدان «پرمن» است و بیش‌ترین رشد تولید را در چند ماه گذشته این میدان داشته است.

با آنکه تا سال ۲۰۱۶ هزینه تولید نفت شیل کاهشی بود، اما در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ هزینه تولید نفت شیل افزایش یافته است. بانک مرکزی دالاس برآورد کرده که متوسط هزینه سر به سری تولید نفت شیل در مناطق مختلف آمریکا از ۴۷ دلار در بشکه در مارس ۲۰۱۷ به ۵۵ دلار در بشکه در مارس ۲۰۱۸ رسیده است.

در سطح کنونی قیمت‌ها، اداره اطلاعات انرژی آمریکا برآورد کرده که تولید نفت آمریکا بین سپتامبر ۲۰۱۸ تا دسامبر ۲۰۱۸ به مقدار ۱۷۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد و بین دسامبر ۲۰۱۸ تا دسامبر ۲۰۱۹ حدود ۱/۰۵۰ میلیون بشکه در روز افزایش یابد و به ۱۲/۲۹۰ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. یعنی در سال ۲۰۱۹ نسبت به متوسط سال ۲۰۱۸ به مقدار ۱ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت. این در حالی است که پیش‌بینی کرده که عرضه مایعات و میعانات گازی آمریکا نیز ۳۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد.

سازمان اوپک نیز برآورد کرده که در سال ۲۰۱۸ تولید نفت در آمریکا ۱/۳۷ میلیون بشکه در روز و تولید مایعات و میعانات گازی ۵۲۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد و در مجموع ۱/۸۹ میلیون بشکه در روز، تولید این کشور افزایش یابد و برای سال ۲۰۱۹ نیز این سازمان برآورد کرده که تولید نفت ۱/۰۱ میلیون بشکه در روز و تولید مایعات و میعانات گازی ۳۹۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد که در مجموع تولید نفت و مایعات و میعانات گازی این کشور ۱/۴ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

از سرگیری یا افزایش تولید در مناطقی که تولید آنها به طور برنامه‌ریزی نشده، قطع شده یا کاهش یافته است

در سنوات گذشته قطع یا کاهش برنامه‌ریزی نشده در سطح تولید برخی کشورهای تولیدکننده نفت، یکی از عوامل تأثیرگذار بر نوسانات قیمت نفت بوده است. قطع یا کاهش برنامه‌ریزی نشده می‌تواند یا در اثر وقوع حوادث طبیعی مانند طوفان، آتش‌سوزی، سردی شدید هوا و... و یا ناشی از حوادث و تحولات سیاسی باشد. معمولاً قطع یا کاهش برنامه‌ریزی نشده ناشی از وقوع حوادث طبیعی در مدت کوتاهی از سر گرفته می‌شود، همانند قطع عرضه ناشی از طوفان‌های دریایی در آمریکا یا آتش‌سوزی در تأسیسات نفتی منطقه مک‌موری کانادا و همین‌طور آسیب دیدن خطلوله انتقال نفت حوزه فورتی در دریای شمال به انگلستان که به سرعت تعمیر و راه‌اندازی شد. اما به حالت عادی بازگشتن قطع یا کاهش برنامه‌ریزی نشده تولید ناشی از حوادث و تحولات سیاسی، مدت زمان زیادی به طول می‌انجامد. بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در سپتامبر ۲۰۱۸ ظرفیت تولیدی کشورهای غیراوپک که به طور غیربرنامه‌ریزی شده از بازار خارج بود؛ حدود ۳۸۴ هزار بشکه در روز بوده است. از این مقدار ۳۰ هزار بشکه مربوط به آمریکاست که با توسعه زیرساخت‌های منطقه پرمین، به زودی به چرخه تولید بازخواهند گشت و ۷۰ هزار بشکه مربوط به کاناداست که به دلیل مشکلات ایجاد شده در تأسیسات نفتی منطقه آلبرتا ایجاد شده و مابقی آن که حدود ۲۸۴ هزار بشکه در روز است، مربوط به کشورهای یمن و سودان جنوبی است که با توجه به شرایط سیاسی این کشورها بعید به نظر می‌رسد که در آینده نزدیک، این حجم ظرفیت تولید وارد بازار شود. نکته مهم مربوط به ظرفیت تولیدی می‌شود که در کشورهای عضو اوپک به طور غیربرنامه‌ریزی شده از بازار خارج شده‌اند، بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا در سپتامبر ۲۰۱۸ ظرفیت تولیدی کشورهای اوپک که به طور غیربرنامه‌ریزی شده از بازار خارج شده (به استثنای ایران) حدود ۱/۰۶۰ میلیون بشکه در روز بوده است. این مقدار مربوط به لیبی، نیجریه، عراق، عربستان سعودی و کویت به ترتیب با ۲۰۰، ۲۲۰، ۱۴۰، ۲۵۰ و ۲۵۰ هزار بشکه در روز می‌شود. ۴۵۰ هزار بشکه در روز از این حجم مربوط به دو کشور لیبی و نیجریه است و به دلیل شرایط سیاسی و امنیتی حاکم در این دو کشور بعید است در آینده نزدیک به چرخه تولید باز گردد. به چرخه تولید

بازگشتن ظرفیت تولید کامل عراق نیز منوط به توسعه زیرساخت‌های صادراتی در جنوب و راه‌اندازی مجدد خط لوله کرکوک - جیهان و روند مذاکرات با دولت اقلیم خودمختار کردستان عراق برای استفاده از خطوط لوله این اقلیم برای صادرات نفت کرکوک و حجم سوآپ نفتی با ایران است. حجم تولید عربستان و کویت که به‌طور غیربرنامه‌ریزی شده از بازار خارج شده، مربوط به حوزه‌های مشترک الخفجی و الوفره است که از سال ۲۰۱۵ تولید آن متوقف شده و بعید به نظر می‌رسد که در آینده نزدیک دو کشور برای از سرگیری تولید توافق کنند. در این میان وضعیت تولید لیبی و نیجریه از اهمیت بیش‌تری برخوردار است. دو کشور لیبی و نیجریه به دلیل شرایط خاص خود، از توافق اخیر اوپک استثنا شدند و تغییرات تولید این دو کشور یکی از چالش‌های توافق اوپک محسوب می‌شود. تولید لیبی در زمان معمر قذافی به ۱/۷ میلیون بشکه در روز رسید که تحت تأثیر تحولات سیاسی ناشی از سقوط قذافی، به صفر رسید، اما در دوران پس از قذافی، طی یک مدت کوتاه تولید این کشور مجدداً به حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز افزایش یافت. در پی تشدید منازعات سیاسی پس از سقوط قذافی، تولید نفت این کشور مجدداً سقوط کرد و به کم‌تر از ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسید و با نوساناتی در همین محدوده ادامه یافت. اگرچه رسیدن تولید لیبی به ۱/۵ میلیون بشکه در روز در کوتاه‌مدت به دلیل مسائل فنی دور از ذهن است، اما در صورت فروکش کردن منازعات داخلی، این کشور پتانسیل افزایش تولید نفت خود را دارد. تولید این کشور در سپتامبر ۲۰۱۸ به ۱۰۵۰ هزار بشکه رسید که نسبت به ماه قبل ۹۹ هزار بشکه در روز افزایش داشت. رئیس شرکت ملی نفت لیبی اعلام کرده که این کشور در نظر دارد تا پایان سال ۲۰۱۸ تولید خود را به سطح ۱/۵ میلیون بشکه در روز افزایش دهد.

از طرف دیگر، تولید نفت خام نیجریه نیز که در اوایل سال ۲۰۰۵ در حدود ۲/۵ میلیون بشکه در روز بود، تحت تأثیر منازعات سیاسی و مسائل فنی، روندی کاهشی یافت و با تشدید منازعات سیاسی در دلتای نیجر طی سال ۲۰۱۶ به حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز رسید و با نوساناتی در همین محدوده ادامه پیدا کرد. در صورت حل اختلافات داخلی، این کشور پتانسیل افزایش سطح تولید خود به حدود ۲ میلیون بشکه در روز را دارد. تولید این کشور در سپتامبر ۲۰۱۸ به ۱/۷۴۲ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل ۱۱ هزار بشکه در روز افزایش داشت.

به طور کلی این دو کشور در صورت حل منازعات داخلی و فروکش کردن ناآرامی‌ها، توانایی افزایش تولید نفت خود را دارند. در سال ۲۰۱۷ تولید این دو کشور نسبت به سال ۲۰۱۶ در مجموع ۵۳۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و یک عامل مهم تضعیف‌کننده قیمت‌های نفت بود.

نقش ریسک‌های ژئوپلیتیک

ریسک‌های ژئوپلیتیک یکی از عواملی بوده که همواره بر قیمت نفت مؤثر بوده و میزان تأثیرگذاری آن با توجه به شرایط بازار متغیر بوده است. به طور مثال در ژوئن ۲۰۱۴ زمانی که قیمت برنت به حدود ۱۱۵ دلار در بشکه رسید، تحلیلگران حدود ۱۰ تا ۱۵ دلار آن را ناشی از ریسک‌های ژئوپلیتیک که مهم‌ترین آن ظهور داعش و پیش‌روی‌های سریع آنها بود، می‌دانستند و همین طور در افزایش اخیر قیمت‌ها، حدود ۴ تا ۸ دلار از این افزایش، ناشی از ریسک ژئوپلیتیک تلقی شده است. در حال حاضر ریسک‌های ژئوپلیتیک مختلفی بر بازار نفت تأثیرگذار هستند و برخی از این عوامل نظیر تحولات سیاسی داخلی عربستان و اقدامات بن سلمان، ولیعهد این کشور، اقدامات و تصمیمات دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا، بحران سیاسی ونزوئلا، وضعیت سیاسی لیبی، منازعات سیاسی و نظامی در دلتای نیجر، چالش‌های روسیه و آمریکا، رابطه ایران و عربستان و سایر تحولات سیاسی در خاورمیانه، احتمالاً در سال ۲۰۱۹ همچنان بر قیمت نفت تأثیرگذار خواهند بود. البته شایان ذکر است که زمانی که مازاد عرضه در بازار وجود دارد، ریسک‌های ژئوپلیتیک تأثیر کمتری بر نوسانات قیمت دارند، اما زمانی که بازار در وضعیت تعادل است یا کمبود عرضه وجود دارد و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود، عوامل ژئوپلیتیک تأثیر بیشتری بر نوسانات قیمت خواهند داشت و چون برآورد می‌شود که بازار در سال ۲۰۱۹ با مازاد عرضه مواجه باشد، احتمالاً عوامل ژئوپلیتیک تأثیر کمتری بر قیمت نفت خواهند گذاشت.

چشم‌انداز قیمت نفت در سال ۲۰۱۹

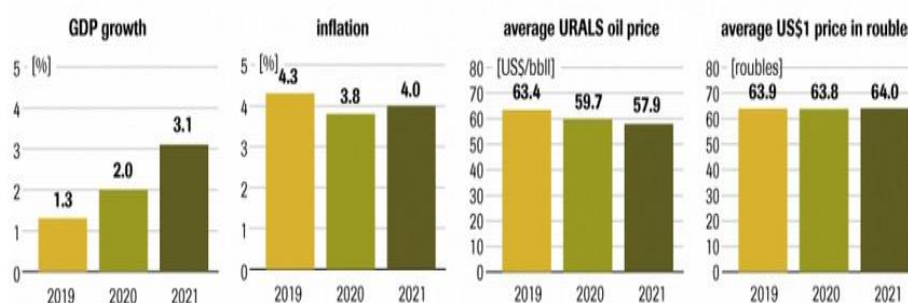
متوسط قیمت نفت برنت در ده ماهه نخست سال ۲۰۱۸ حدود ۷۲/۹۷ دلار در بشکه بود که ۳۴/۷ درصد بالاتر از متوسط سال ۲۰۱۷ قرار داشته است. به طور کلی برآورد می‌شود که در سال ۲۰۱۹ اقتصاد جهانی رشد بالایی نداشته و به تبع آن رشد تقاضا کمتر از سال ۲۰۱۸ و یا در همان سطح سال ۲۰۱۸ باشد مضافاً اینکه جنگ تجاری چین و آمریکا و همین‌طور ضعف اقتصاد برخی کشورهای در حال توسعه نظیر ترکیه و بیم سرایت آن به سایر کشورها وجود دارد، از این‌رو نااطمینانی در مورد رشد اقتصاد جهانی و رشد تقاضای نفت وجود دارد و از طرف دیگر رشد عرضه نفت بیش از تقاضا بوده که باعث افزایش مازاد عرضه و همین‌طور افزایش سطح ذخیره‌سازی‌ها خواهد شد (به جدول ۱ مراجعه شود).

به طور کلی پیش‌بینی می‌شود که قیمت برنت در سال ۲۰۱۹ به طور متوسط کمتر از سال ۲۰۱۸ بوده و در محدوده ۶۲-۶۸ دلار به ازای هر بشکه قرار گیرد.

با توجه به اختلاف قیمتی حدوداً ۳ دلاری متوسط قیمت نفت ایران با برنت، پیش‌بینی می‌شود که دلیل شرایط خاص کشور ممکن است قیمت نفت صادراتی ایران در سطحی پایین‌تر از سطح بازار نفت نیز قرار گیرد.

لایحه بودجه سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۱۹ روسیه که در تاریخ ۲۳ نوامبر ۲۰۱۸ به شورای فدراسیون ارسال شد توسط ولادیمیر پوتین مورد تأیید قرار گرفت. فروض لایحه بودجه سال ۲۰۱۹ روسیه بر اساس رشد ۱/۳ درصدی تولید ناخالص داخلی و نرخ تورم ۴/۳ درصدی پیش‌بینی شده، متوسط قیمت نفت اورئال ۶۳/۴ دلار به ازای هر بشکه در نظر گرفته شده که این میزان در سال ۲۰۱۸ حدود ۷۰ دلار به ازای هر بشکه بوده است. در نمودار ۸ متوسط قیمت نفت اورئال در فروض بودجه‌ای سال‌های آتی روسیه به اختصار ارائه شده است.

نمودار ۸. فروض بودجه سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۱۹ روسیه

Source: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2018-11-28>

فروض لایحه بودجه سال ۲۰۱۹ عربستان نیز بسیار خوشبینانه و بر پایه متوسط قیمت نفت بشکه‌ای ۸۰ دلار پیش‌بینی شده است که بر اساس منابع خبری نظیر بلومبرگ این میزان بسیار جاه‌طلبانه و با خوش‌بینی بسیار بالایی در نظر گرفته شده است. متوسط قیمت نفت در بودجه سال ۲۰۱۹ قطر نیز با اختلاف ۱۰ دلار به ازای هر بشکه نسبت به سال جاری حدود ۵۵ دلار به ازای هر بشکه پیش‌بینی شده است. بر اساس اخبار موجود با توجه به اینکه بخش عمده درآمدهای جمهوری آذربایجان به عنوان کشور نفت خیز از درآمدهای حاصله از صادرات نفت است و در بودجه عمومی سال آینده قیمت متوسط نفت ۶۰ دلار به ازای هر بشکه در بازارهای جهانی پیش‌بینی شده است. بودجه عمومی آذربایجان برای سال ۲۰۱۹ میلادی ۲۴ میلیارد و ۷۸۰/۱ میلیون منات تعیین شده است که در مقایسه با بودجه سال ۲۰۱۸ یک میلیارد و ۶۸۰/۱ میلیون منات و یا ۷/۳ درصد بیش‌تر است. بودجه عمومی سال آینده جمهوری آذربایجان ۳۰/۲ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور لحاظ شده است. میزان درآمدهای دولت، در بودجه عمومی سال ۲۰۱۹ میلادی، ۲۲ میلیارد و ۹۱۷/۵ میلیون منات پیش‌بینی شده که در مقایسه با پیش‌بینی‌های سال ۲۰۱۸ میلادی ۷۶۸/۵ میلیون منات و یا ۳/۵ درصد بیش‌تر است.

در لایحه بودجه سال ۲۰۱۹، دولت عراقی مقدار صادرات نفت را روزانه ۳/۸۸ میلیون بشکه و قیمت متوسط آن را ۵۶ دلار در هر بشکه پیش‌بینی کرده است. در سال آتی، بودجه دولت عراق با رشد ۲۷ درصدی در مخارج به ۱۱۲ میلیارد دلار خواهد رسید که ۸۸ درصد از درآمد دولت (معادل ۷۹ میلیارد دلار) از محل فروش نفت خواهد بود. صادرات نفت عراق در ماه اکتبر ۳/۴۷ میلیون بشکه در روز بود این در حالی است که در سال جاری به رکورد صادرات ۳/۶ میلیون بشکه در روز نیز رسید. از نظر فنی عراق می‌تواند به صادرات ۳/۸۸ میلیون بشکه در روز دست یابد به شرطی که با دولت خودمختار کردستان برای بهره‌برداری مجدد از خط لوله صادراتی از طریق ترکیه به توافق برسد. در صورت توافق امکان ارسال روزانه ۲۰۰ هزار بشکه نفت کرکوک به بازار وجود دارد.

دولت مالزی نیز قیمت نفت در بودجه سال ۲۰۱۹ را ۷۰ دلار به ازای هر بشکه در نظر گرفته است. در جدول ۷ به اختصار متوسط قیمت نفت پیش‌بینی شده در فروش بودجه‌ای سال آینده برخی از کشورهای عمده تولیدکننده نفت ارائه شده است.

جدول ۷. متوسط قیمت نفت در فروش بودجه سال ۲۰۱۹ برخی کشورها

کشور	دلار به ازای هر بشکه
روسیه	۶۳/۴
عربستان	۸۰
قطر	۵۵
نیجریه	۶۰
عراق	۵۶
آذربایجان	۶۰
قزاقستان	۶۰
مالزی	۷۰
مکزیک	۵۵

مأخذ: سایت‌های متعدد خبری.

چشم‌انداز صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۹

در سال ۲۰۱۱، کل تولید نفت ایران ۴/۱۷۱ میلیون بشکه در روز بود که از این مقدار ۳/۶۱۸ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۵۵۳ هزار بشکه در روز مایعات و میعانات گازی بوده است. به دلیل تحریم‌های وضع شده علیه ایران، تولید نفت کاهش یافت و در سال ۲۰۱۳ به ۳/۱۹۰ میلیون بشکه در روز رسید که از این مقدار ۲/۶۶۷ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۵۲۳ هزار بشکه در روز مایعات و میعانات گازی

بوده است. بخش عمده کاهش تولید ایران در دوره تحریم‌ها مربوط به نفت خام بود و مایعات و میعانات گازی کاهش اندکی داشت. طی سال ۲۰۱۴ کل تولید ایران با ۲۲۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۳/۴۱۰ میلیون بشکه در روز رسید که حدود ۵۰ درصد از مقدار افزایش یافته مربوط به افزایش تولید مایعات و میعانات گازی بود. در سال ۲۰۱۵ تولید در سطح سال قبل بود، اما از سال ۲۰۱۶ تولید روند افزایش یافت و در ژوئیه ۲۰۱۸ در سطح ۴/۶۳۷ میلیون بشکه در روز بود که از این مقدار ۳/۷۴۷ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۸۹۰ هزار بشکه در روز مایعات و میعانات گازی بود (جدول ۸).

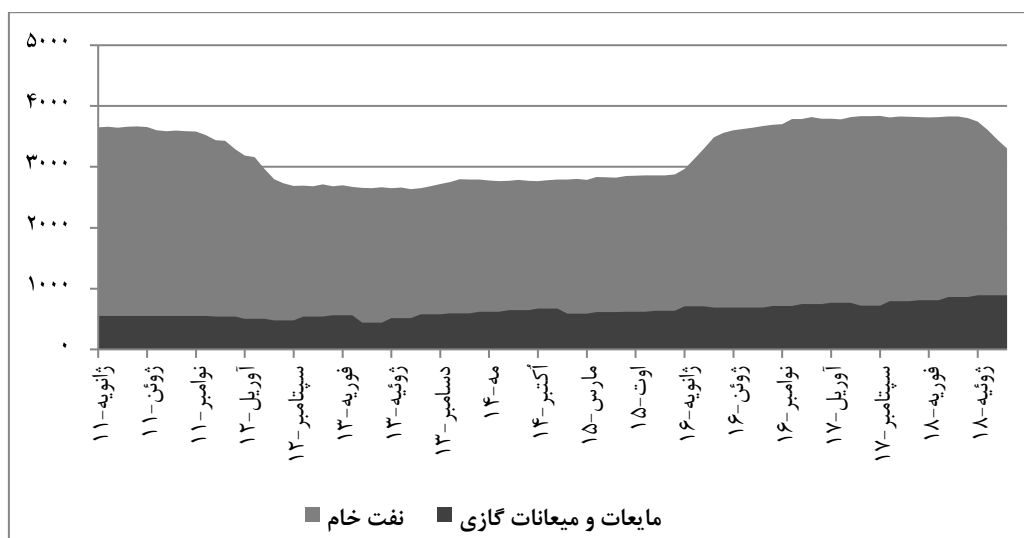
جدول ۸. تولید نفت ایران (هزار بشکه در روز)

سال	نفت خام	مایعات و میعانات گازی	مجموع
۲۰۱۱	۳۶۱۸	۵۵۳	۴۱۷۱
۲۰۱۲	۲۹۸۲	۵۱۵	۳۴۹۷
۲۰۱۳	۲۶۶۷	۵۲۳	۳۱۹۰
۲۰۱۴	۲۷۷۹	۶۳۲	۳۴۱۰
۲۰۱۵	۲۸۳۶	۶۱۵	۳۴۵۱
۲۰۱۶	۳۵۱۴	۷۰۰	۴۲۱۴
۲۰۱۷	۳۸۱۳	۷۵۷	۴۵۷۱
۲۰۱۸	۳۷۰۱	۸۵۷	۴۵۵۸

مأخذ: اوپک، بر اساس میانگین برآورد منابع ثانویه.

نمودار ۹. روند ماهیانه تولید نفت خام و میعانات گازی ایران از ژانویه ۲۰۱۱ تا اکتبر ۲۰۱۸

(هزار بشکه در روز)

مأخذ: اوپک.

طی سه ماه گذشته تولید روند کاهشی داشته و در اکتبر ۲۰۱۸ به ۴/۱۹۳ میلیون بشکه در روز رسید که از این مقدار ۳/۳۰۳ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۸۹۰ هزار بشکه در روز مایعات و میعانات گازی بود. اگر چه تولید مایعات و میعانات گازی تغییری نداشته، اما تولید نفت خام ۴۴۴ هزار بشکه در روز نسبت به ماه ژوئیه ۲۰۱۸ کاهش یافته است.

در سال ۲۰۱۱ و قبل از اجرای دور اول تحریمها صادرات نفت و میعانات گازی ایران ۲/۲۱ میلیون بشکه در روز بود که با اجرای دور اول تحریمها در سال ۲۰۱۲، صادرات ایران به ۱/۳۵ میلیون بشکه در روز رسید.

جدول ۹. صادرات نفت خام و میعانات ایران در طی سالهای ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۸

سال	صادرات	سال	صادرات
۲۰۱۱	۲/۲۱	۲۰۱۵	۱/۲۰
۲۰۱۲	۱/۳۵	۲۰۱۶	۲/۰۴
۲۰۱۳	۱/۱۰	۲۰۱۷	۲/۴۷
۲۰۱۴	۱/۲۵	فصل اول ۲۰۱۸	۲/۳۰

مأخذ: هفته‌نامه میس، ۹ نوامبر ۲۰۱۸ و ۱۵ ژوئن ۲۰۱۸.

در سال ۲۰۱۳ روند کاهشی صادرات نفت ایران ادامه یافت و به ۱/۱ میلیون بشکه در روز رسید که کم‌ترین حجم صادرات ایران در دوران تحریم بود. در طی سالهای ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ اندکی صادرات نفت ایران افزایش یافت و با امضای برجام، صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۶ به ۲/۰۴ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۱۷ به ۲/۴۷ میلیون بشکه در روز رسید.

مهم‌ترین مقاصد صادراتی نفت ایران

در سال ۲۰۱۱ بزرگ‌ترین مشتریان نفتی ایران عبارت از اتحادیه اروپا، چین، ژاپن، هند، کره جنوبی و ترکیه بودند. واردات اتحادیه اروپا به طور متوسط ۵۹۸ هزار بشکه در روز بود و بزرگ‌ترین مشتری نفت ایران بود. بعد از این منطقه، کشور چین با واردات ۵۵۴ هزار بشکه در روز در رتبه بعدی قرار داشته و کشور ژاپن با واردات ۳۱۳ هزار بشکه در روز در رتبه سوم قرار داشت. به دلیل وضع تحریمها، واردات نفت این کشورها از ایران کاهش یافت و در سال ۲۰۱۳ واردات ایران نسبت به سال ۲۰۱۱ حدود ۴۴ درصد کاهش یافت و اتحادیه اروپا، چین، ژاپن، هند، کره جنوبی و ترکیه به ترتیب ۱۰۰، ۲۳، ۴۳، ۲۹، ۴۶ و ۴۳ درصد از واردات خود را کاهش دادند و کم‌ترین کاهش را به ترتیب کشورهای چین و هند

داشتند. طی سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ صادرات نفت ایران افزایش یافت و در سال ۲۰۱۷ چین با واردات ۶۲۲ هزار بشکه در روز بزرگ‌ترین مشتری نفت ایران بود و اتحادیه اروپا با ۵۷۰ هزار بشکه در روز در جایگاه دوم قرار داشت.

جدول ۱۰. مهم‌ترین مقاصد صادراتی نفت ایران

(هزار بشکه)

کشور	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
چین	۵۵۴	۴۳۸	۴۲۸	۵۴۸	۵۳۱	۶۲۳	۶۲۲
هند	۲۹۸	۲۶۴	۲۱۳	۲۶۷	۲۲۸	۴۵۹	۴۸۴
کره جنوبی	۲۴۸	۱۵۵	۱۳۳	۱۲۵	۱۱۴	۲۷۹	۳۶۱
ژاپن	۳۱۳	۲۰۰	۱۷۷	۱۶۹	۱۷۰	۲۲۷	۱۷۰
ترکیه	۱۸۵	۱۵۰	۱۰۵	۱۰۴	۱۱۱	۱۳۸	۲۲۹
اتحادیه اروپا	۵۹۸	-	-	-	-	۲۸۸	۵۷۰

مأخذ: میس، ۱۵ ژوئن ۲۰۱۸.

بر اساس آمار منتشر شده توسط منابع مختلف، در طی ماه‌های آگوست و سپتامبر ۲۰۱۸ صادرات ایران بین ۳۰۰ تا ۶۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به فصل اول ۲۰۱۸ کاهش یافته است. البته طی همین دوره زمانی تولید ایران بر اساس متوسط برآورد منابع ثانویه حدود ۴۵۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است.

دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا در ۸ مه ۲۰۱۸ اعلام کرد که از برجام خارج می‌شود و به تعلیق تحریم‌های هسته‌ای این کشور علیه تهران ادامه نمی‌دهد. متعاقب آن دولت آمریکا از کشورهای واردکننده نفت ایران خواست، واردات نفت خام خود از ایران را متوقف کنند. در دور گذشته تحریم‌ها آمریکا اجازه واردات نفت از ایران را برای برخی مشتریان که واردات خود را در یک بازه زمانی کاهش داده بودند، صادر کرد. بعد از این اتفاق، مشتریان عمده نفت ایران نیز مواضع متفاوتی گرفتند. برخی مشتریان نظیر چین، ترکیه و هند اعلام کردند که از تحریم‌های یکجانبه آمریکا تبعیت نخواهد کرد و برخی مشتریان نظیر کره و ژاپن اعلام کردند که به دنبال کسب معافیت هستند. با این حال تلاش دولت‌ها برای ادامه همکاری با ایران برای پالایشگران خصوصی اطمینان‌بخش نبوده و شرکت‌های خصوصی واردکننده نفت در اغلب کشورها اعلام کردند که واردات نفت از ایران را کاهش داده و یا آن را متوقف خواهند کرد. در نهایت دولت آمریکا برای هشت کشور چین، هند، ژاپن، کره جنوبی، تایوان، ترکیه، ایتالیا و یونان معافیت صادر کرد. اگرچه جزئیات این معافیت‌ها در مورد زمان و مقدار آن هنوز به طور رسمی منتشر نشده، اما بر اساس اعلام برخی منابع خبری نظیر رویتر و پلاتس، دوره این

معافیت‌ها ۶ ماهه است و چین، هند، کره جنوبی و ترکیه به ترتیب اجازه واردات ۳۶۰، ۳۰۰، ۱۳۰ و ۶۰ هزار بشکه در روز از نفت ایران را دارند و در مورد میزان واردات ژاپن، تایوان، ایتالیا و یونان هنوز اطلاعاتی منتشر نشده است.

چشم‌انداز صادرات و درآمدهای نفتی ایران در سال ۲۰۱۹

چشم‌انداز وضعیت آتی صادرات نفت و درآمدهای نفتی ایران تحت تأثیر عوامل مختلفی است که برخی از آنها از عدم قطعیت بالایی برخوردار است. از مهم‌ترین این عوامل اثرگذار، وضعیت تراز بازار از حیث امکان‌پذیری جایگزین‌سازی نفت خارج شده از بازار به دلیل تحریم‌ها، چشم‌انداز قیمت نفت و عوامل ژئوپلیتیکی است. بعد از وضع مجدد تحریم‌های آمریکا، از ماه سپتامبر صادرات نفت ایران کاهش یافته است اگرچه ارقام صادراتی نفت ایران به طور رسمی اعلام نمی‌شود، اما بر اساس برآوردهای منابع مختلف در طی ماه‌های آگوست و سپتامبر ۲۰۱۸ بین ۳۰۰ تا ۶۰۰ هزار بشکه در روز صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران کاهش یافته است. البته بر اساس برآورد منابع ثانویه، در همین دوره زمانی تولید نفت خام ایران حدود ۴۵۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. دولت آمریکا در ابتدا اعلام کرد که تلاش می‌کند تا ۴ نوامبر ۲۰۱۸ صادرات نفت ایران را به صفر برساند، اما در نهایت مجبور شد تا برای هشت کشور واردکننده نفت ایران معافیت صادر کند که در اتخاذ این تصمیم عواملی نظیر افزایش قیمت نفت و چانه‌زنی کشورهای واردکننده مبنی بر عدم جایگزینی نفت به دلیل محدودیت‌های فنی و همین‌طور منابع عرضه جایگزین بی‌تأثیر نبود. با این حال همان‌طور که در بخش اول گزارش آورده شده در سال آتی بازار با مزاد عرضه مواجه خواهد بود و صادرات نفت ایران در سال آتی تحت تأثیر این مسئله خواهد بود. اگرچه در صورت ادامه روند کاهشی قیمت نفت، احتمال کاهش عرضه از طرف تولیدکنندگان اوپکی و غیراوپکی زیاد است.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

متوسط قیمت نفت برنت در ده ماهه نخست سال ۲۰۱۸ حدود ۷۲/۹۷ دلار در بشکه بود که ۳۴/۷ درصد بالاتر از متوسط سال ۲۰۱۷ قرار داشته است. عواملی نظیر رشد بیش از مقدار پیش‌بینی شده تقاضای جهانی در سال ۲۰۱۷ و ادامه آن در سال ۲۰۱۸، پابندی فراتر از حد انتظار تولیدکنندگان اوپک و غیراوپک به توافق کاهش تولید (به استثنای چند ماه گذشته)، روند کاهشی تولید برخی تولیدکنندگان نظیر ونزوئلا، آنگولا و مکزیک، کاهش مزاد عرضه در بازار و روند کاهشی ذخیره‌سازی‌های تجاری در کشورهای OECD و تشدید ریسک‌های ژئوپلیتیک در منطقه خاورمیانه از جمله خروج

آمریکا از برجام و تلاش برای به صفر رساندن صادرات نفت ایران؛ باعث افزایش قیمت نفت شد. برای سال ۲۰۱۹ پیش‌بینی می‌شود که جهت برخی از عوامل فوق معکوس شود. پیش‌بینی می‌شود اقتصاد جهانی رشد بالایی نداشته و به تبع آن رشد تقاضا کم‌تر از سال ۲۰۱۸ و یا در همان سطح سال ۲۰۱۸ باشد. مضافاً اینکه جنگ تجاری چین و آمریکا و همین‌طور ضعف اقتصاد برخی کشورهای در حال توسعه نظیر ترکیه و بیم سرایت آن به سایر کشورها وجود دارد، از این‌رو، نااطمینانی زیادی در مورد رشد اقتصاد جهانی و رشد تقاضای نفت وجود دارد و از طرف دیگر رشد عرضه بیش از تقاضا بوده که باعث افزایش مازاد عرضه و همین‌طور افزایش سطح ذخیره‌سازی‌ها خواهد شد. اگرچه احتمال کاهش سطح کنونی تولید توسط تولیدکنندگان اوپکی و غیراوپکی وجود دارد. با در نظر گرفتن عوامل فوق پیش‌بینی می‌شود که قیمت برنت در سال ۲۰۱۹ به طور متوسط کم‌تر از سال ۲۰۱۸ بوده و به طور متوسط در محدوده قیمتی ۶۲-۶۸ دلار به ازای هر بشکه قرار گیرد.

منابع و مأخذ

1. OPEC, oil market report.oct 2018.
2. IEA, oil market report, Oct 2018.
3. MEES, 9 Nov 2018.
4. MEES, 15 June 2018.
5. OPEC, Annual Statistical Bulletin, 2018.
6. EIA, Short-Term Energy Outlook, October 2018.
7. OECD Interim Economic Outlook Forecasts, September 2018.
8. IMF, World Economic Outlook, October 2018.
9. Arabianbusiness. Dec. 19th 2018, "Saudi budget's 2019 oil price estimate seen as "wishful thinking"", Retrieved from www.arabianbusiness.com

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۶۲۰۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: چشم‌انداز بازار جهانی نفت در سال ۲۰۱۹

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: زهرا جعفری و گروه کارشناسی
مدیر مطالعه: فریدون اسعدی
ناظر علمی: حسین افشین

واژه‌های کلیدی:

۱. تقاضا
۲. عرضه
۳. نفت
۴. میعانات گازی
۵. بودجه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۱۰/۳